

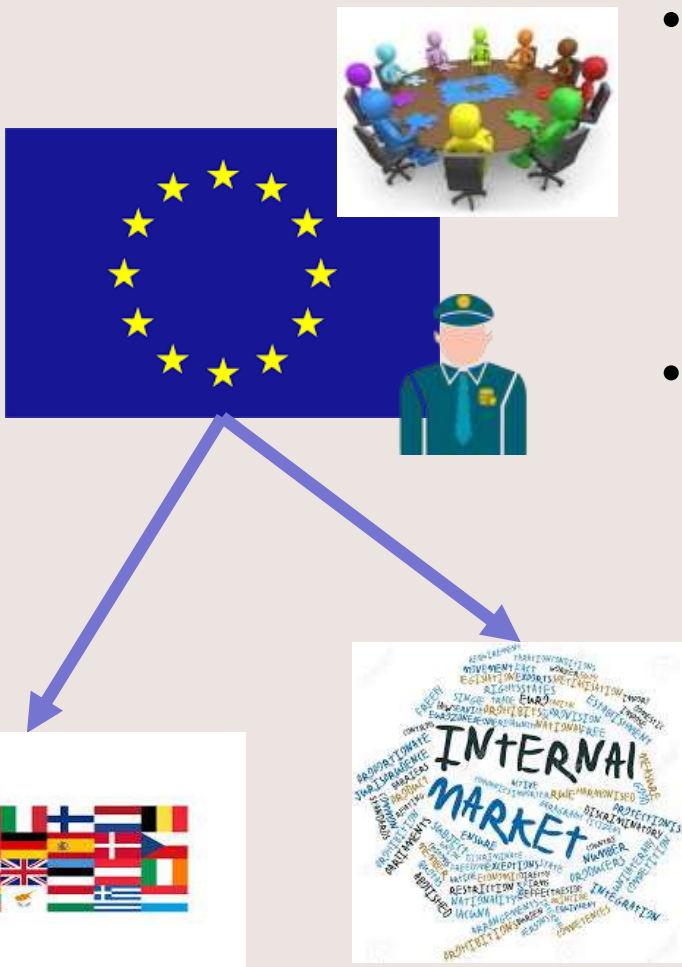
EU közigazgatási tér fejlődése

Szegedi László
2018. Ősz
NKE-NETK

Közvetlen végrehajtás személyügyi kérdései

Uniós
intézmény
vagy szerv

- **Kétszintű** vizsgálat:
 1. Döntéshozó testületek
 2. Egyes uniós tisztviselők
- **Viszonyrendszer** kettőssége:
 1. Tagállamokhoz fűződő viszony
 2. Belső piachoz fűződő viszony

Uniós közszolgálati jog?

- Monnet jóslatához képest 200-at jóval meghaladó létszám (Hamburg-hasonlat)
- Egységes jogi keretek bizonyos szempontból adottak (**259/68 Közzolgálati Statútum**) ugyanakkor szükségszerűen nehézségek is felmerülnek pusztán a hivatalos nyelvek sokasága miatt
- **Tagállami és uniós érdekek összeütközése** elkerülhetetlen adott döntéshozatali kérdésekben
- **Piaci és uniós érdekek összeütközése** elkerülhetetlen adott döntéshozatali kérdésekben

Tisztviselők jogai és kötelezettségei (11-26. cikk)

1. Unió érdekeinek elsődlegessége (11. cikk):
 - **(Külső) utasításadás és elfogadás tilalma** (bármely Unión kívüli szereplő - nem pusztán tagállam)
 - **Tárgyilagos, pártatlan, lojális feladatellátás**
 - **Összeférhetetlenségi és integritási követelmény**

Tisztviselők jogai és kötelezettségei (11-26. cikk)

1. Unió érdekeinek elsődlegessége (11. cikk):

Összeférhetetlenség és integritási követelmény

- Időbeli követelmény:
 - kinevezés **előtti** összeférhetlenségi vizsgálat
 - összeférhetlenség és integritási követelmény **jogviszony megszűnése utáni 2 év** (1év vezető tisztviselőnél) is (11., 16. cikk)
- Személyi kör követelménye:
 - tisztviselő **házastársának jövedelemszerző** tev. megalapozza **bejelentési kötelezettséget** = határozott időn belüli **megszüntetés v. áthelyezés (13. cikk) + élettársi viszony** (1d. Cikk (1) bek 2. mondat)
- Tartalma:
 - **személyes érdek** érintettsége (11a. cikk) (bejelentési kötelezettség + felmentés)
 - **üzleti érdek** érintettsége (11a. cikk)
 - **ált. integritási** követelmény (bírói esetjog)
 - **zaklatás** tilalma (12a. cikk)
 - **Unión „kívüli” megbízás** + engedély kérésének kötelezettsége + változásbejelentés kötelezettsége (12b. cikk) + **Választással** elnyerhető közhivatalok (15. cikk)

Tisztviselők jogai és kötelezettségei (11-26. cikk)

2. Információs jogok és kötelezettségek:

- Adatvédelmi kötelezettség (17. cikk)
- Szólásszabadság keretei (17a. cikk) lojalitás és pártatlanság
- adatszolgáltatási bírói eljárásban hatóság engedélyével (19. cikk)

3. Szerzői jogok jogosultja: munkáltató (18. cikk)

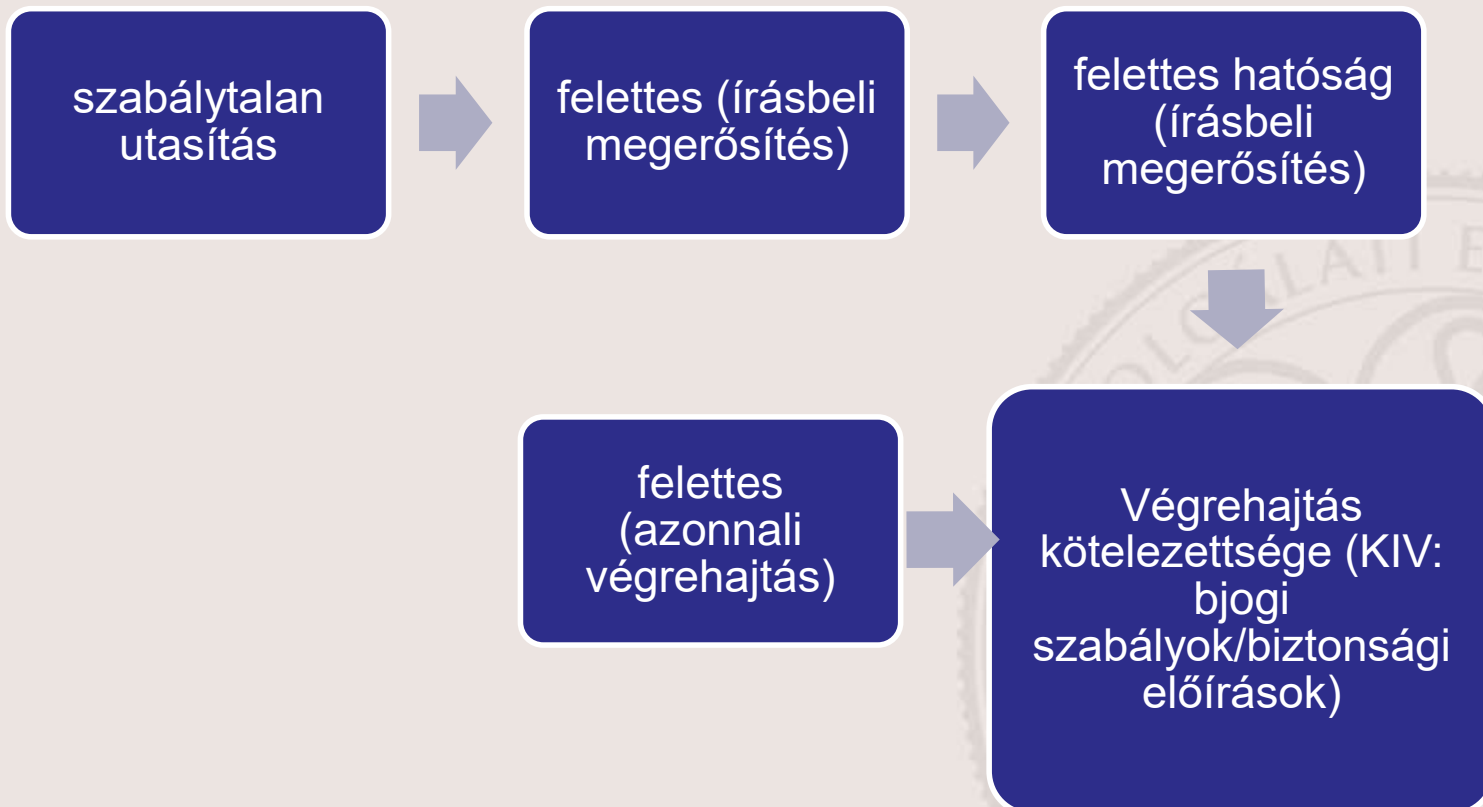
4. Tartózkodás joga: feladatellátással összeegyeztethető (20. cikk)

5. Felettes segítése (21. cikk)

6. (Belső) utasítás + felelősség + közérdekű bejelentés (21a.-22c. cikkek)

Tisztviselők jogai és kötelezettségei (11-26. cikk)

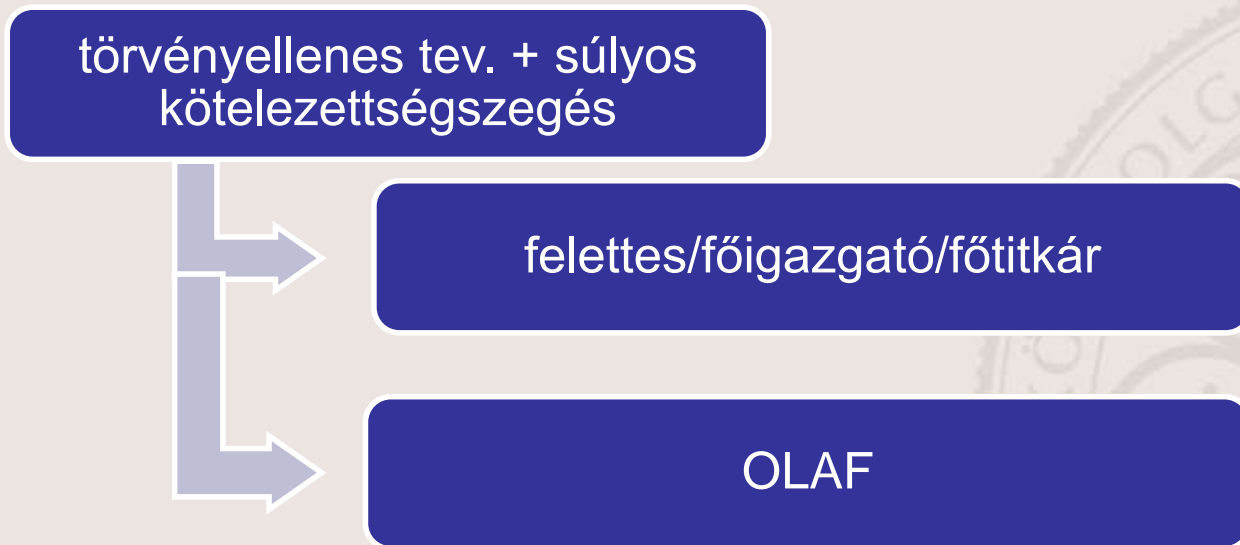
6. (Belső) utasítás + felelősség + közérdekű bejelentés (21a.-22c. cikkek)

Tisztviselők jogai és kötelezettségei (11-26. cikk)

6. (Belső) utasítás + felelősség + közérdekű bejelentés

- feladatellátása során (súlyos kötelezettségszegéssel) okozott károkért való **felelősség**
- Bejelentés **nem hátrányt (22b. cikk)** + **belső panaszkezelési elj.**
- **Bejelentési kötelezettség** törvényellenes tevékenység esetén:

Tisztviselők jogai és kötelezettségei (11-26. cikk)

7. Szakmai továbbképzés elősegítése (24a. cikk)

8. Megfelelő ügyintézéshez való jog részjogosítványai érvényesülnek belső személyzeti ügyintézés során is

- iratbetekintés
- indokolási kötelezettség
- aktanyilvánosság
- + kérelemhez való jog
- + személyi aktákra vonatkozó külön szabályok

Bizottság személyügyi kihívásai

- ***biztosok kollégiumának*** tagjai döntenek ilyen ügyekben, amely azzal jár együtt, hogy az Unió érdekeinek elsődlegessége mindig érvényesül
- ***biztosi kabinetek szerepe***
 - Santer lemondása és Cresson-botrány
 - Egy tagállamhoz tartozó tagok biztosi kabinetekben és átláthatatlanság
 - Versenyügyekbe való beavatkozás egyes biztosok részéről (tagállami befolyásolás)

Bizottság személyügyi reformjai

- *Kinnock-reform*mal történt meg, amely a Bizottság magatartási és etikai szabályozásának legjelentősebb reformját az integráció kezdete óta. A reform a következő elemekkel rendelkezett:
 - a Európai Személyzeti Felvételi Hivatal létrehozásának célja a személyzeti ügyek átláthatóbbá, kiszámíthatóbbá tétele érdekében;
 - a Bizottság Vizsgálati és Fegyelmi Hivatalának (IDOC) felállítása;
 - A Kinnock-reform a nemzeti sokszínűség növelését helyezte előtérbe *biztosi kabinetek ben* (legalább három tagállam képviseltesse magát a kabinetekben). Prodi és Barroso elnökök mandátuma alatt a minimális formális követelmények teljesültek a kabinetek nemzeti összetételét illetően
 - a pénzügyek területén szétválasztották a belső ellenőrzést és az audit-ot;
 - a Közzolgálati Statútum már ismertetett összeférhetetlenségi és függetlenségi követelményeinek rendszere alapvetően ekkor került lefektetésre;
 - helyes hivatali magatartás követelményrendszerének bevezetése;
 - Karrier-előmeneteli Vizsgálat, amely nagyobb hangsúlyt helyezett a valós teljesítményre és a mobilitásra;

Bizottság reformjai II.

Barroso elnök alatt folytatódott a már kidolgozott etikai követelményrendszer további finomítása:

- *Európai Transzparencia Kezdeményezés* létrehozása az EU támogatások kedvezményezettjeinek nyilvánosságra hozatalával és egy adatbázis felállítása, amely elősegítette az érdekképviseleti csoportok képviselőinek regisztrációját;
- *Etikai Kommunikációs Csomag* elfogadása, amelynek egyik legfontosabb eleme volt a Kinnock-reform teljessé tétele az ajándékozás és egyéb előnyök elfogadását illetően, valamint etikai felelősök posztjának bevezetése.
- A Bizottság etikai és magatartásszabályozásának alapja egyre inkább a kommunikáció, a helyes gyakorlatok meghonosítása, ezzel együtt *tréningek* szervezése és az etikai megbízottak révén a *folyamatos kapcsolattartás* biztosításának a lehetősége a Bizottság tisztviselői számára.
- A Versenypolitikai Főigazgatóság egyike azoknak a szervezeteknek, amelyik igen részletes *magatartási kódexet* fogadott el, amely további főigazgatóságok számára is mintaként szolgált, bár ennek egyértelmű oka a kapcsolódó ügyek nagy anyagi vonzata, illetve a főigazgatóság által intézett ügyek igen kényes, kockázatos természete

Ügynökségek személyügyi kihívásai

- főbb *döntéshozó testületeinek tagállami delegáltjai* esetén különösen akkor merülhet fel az említett dilemma, ha az ügynökségeket olyan hatáskörökkel ruházzák fel, amelyeknél a végső aktus címzettje adott tagállamok lehetnek
- piaci szereplőkkel való kapcsolatot illetően az ügynökségeket vizsgáló szakirodalom külön kategóriát honosított meg erre a típusú összeférhetetlenségre, amely az ún. *forgóajtó jelenség*

Ügynökségek személyügyi kihívásai II.

- A személyügyi tervezés az ügynökségek esetében egyértelműen attól a problémától szenved, hogy annak *túlzottan alkalmazkodnia kell a Bizottsági (főleg) költségvetési követelményrendszerekhez és előírásokhoz*, ehhez képest viszonylag kis rugalmasságot enged meg a rendszer az egyes ügynökségek számára.
- Az általános uniós személyügyi szabályozás *nem veszi kellőképpen figyelembe az ügynökségek szükségleteit*, amelyek gyakran határozott időre kinevezett tisztviselőket, adott esetben kirendelt nemzeti szakértőket alkalmaznak, emellett pedig sok esetben tudományos szakemberekre van szükségük.
- Az uniós *személyügyi felvételi teszt nem enged kellő rugalmasságot*, hogy a felvételek esetén az ügynökségek számára lényeges szempontok érvényesülhessenek.
- Ugyanakkor arra is találunk egyértelmű példákat, hogy egyes ügynökségek *az utóbbi években megkezdték a saját személyzetpolitikájuk kialakítását*.

Ügynökségek személyügyi szabályozása és változásai

- Közös Koncepció tartalmaz legfeljebb erre közös szabályokat:
 - fő döntéshozó testület tagjainak összeférhetlenségének megelőzésére és kezelésére átfogó megközelítést kell kidolgozni és alkalmazni minden egyes ügynökség esetében
 - tudományos tanácsadó testületek és a fellebbviteli bizottságok tagjainak pártatlanságát és függetlenségét többek között megfelelő kiválasztási követelmények lefektetésével, a legjobb gyakorlatok megosztásával kell biztosítani
 - humánerőforrás gazdálkodás és a költségvetés terén az ügynökségeknek alkalmazkodniuk kell a Bizottság által megszabott tervezési keretekhez
- Egyes ügynökségi tisztségviselők esetében, főleg az egyre bővülő közvetlen végrehajtási hatáskörök és a hatáskörök kiszélesedése miatt mégis egyre bővebb azon esetek köre, amikor az uniós jogalkotó az egyes ügynökségekre szabva szabályozza az összeférhetlenségi okok kezelésének és elhárításának módját:
 - Európai Repülésbiztonsági Ügynökség egyik ismertetett hatásköre, amely a tagállamok hatósági tevékenységének vizsgálata

EKB személyügyi dilemmái

- főbb *döntéshozó testületeinek tagállami delegáltjai* ból fakadó probléma hasonlóképpen megmutatkozott spanyol bankmentő-csomag 2012 júniusi elfogadásakor
- piaci szereplőkkel való kapcsolatot illetően az is egyértelműen fennáll a ún. *forgóajtó jelenség* problémája

EKB személyügyi szabályozása

- EFM-rendelet szerint a *bankfelügyeletért felelős személyzetet el kell különíteni az EKB egyéb személyzetétől*, és az EKB eltérő jelentési csatornákat kell kiépítenie ebben a körben
- Felügyeleti Testületnek és az EFM keretében működő uniós tisztviselőknek speciális összeférhetetlenségi szabályozást alkottak az EFM megszületésével párhuzamosan
- *Kérdések*: Valódi elkülönítés monetáris és prudenciális felügyeleti funkció között?; Felügyeleti Testületnek is továbbörökítette dilemmákat